

Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, www.arnika.org
Program Toxické látky a odpady, vedoucí programu RNDr. Jindřich Petrlík, tel.: 603 582 984, jindrich.petrlik@arnika.org
Zpracovatel žebříčků Jan Nezhyba tel.: 739 593 364, jan.nezhyba@arnika.org
Tiskový mluvčí Arniky Vratislav Vozník, tel.: 606 727 942, vratislav.voznik@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Jihomoravský kraj - hlášení za rok 2011

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2010 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, rovnítko znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

Tabulka 1 – rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2011 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**. Do **skupin 2A a 2B** náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6- hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), dichlordifenyldichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, polychlorované bifenyly (PCB), rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Groz-Beckert Czech s.r.o.	Lužice	Suchý	7201	↑
2	Nová Mosilana, a.s.	Nová Mosilana, a.s.	Brno	3196	↓
3.	Brněnské vodárny a kanalizace	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Modřice	2447	↑
4.	GDP KORAL, s.r.o.	Laminátovna	Tišnov	2195	↑
5.	BACHL, spol. s.r.o.	BACHL, s.r.o.	Modřice	1950	-
6.	ELEKTROKOV, a.s. ZNOJMO	ELEKTROKOV, a.s. ZNOJMO	Znojmo	1916	↓
7.	RIHO CZ s.r.o.	RIHO CZ s.r.o.	Suchý	1814	↓
8.	MEGAPLAST s.r.o.	Megaplast s.r.o	Bulhary	1750	↓
9.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Velkokapacitní kravín	Švábenice	930	↑
10.	HELUZ s.r.o.	Cihelna Hevlín II	Hevlín	735	↑

Tabulka 2 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2011 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náležejí následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ZOD Haná, družstvo se sídlem	Velkokapacitní kravín	Švábenice	930	↑

	ve Švábenicích				
2.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Farma Chvalkovice na Hané	Chvalkovice na Hané	697	-
2.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Farma Ivanovice na Hané	Ivanovice na Hané	697	-
3.	HELUZ s.r.o.	Cihelna Hevlín II	Hevlín	370	↑
3.	AGRONET Nesovice, družstvo	AGRONET Nesovice - Farma Letošov	Letošov	280	↑
4.	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Brno	192	↓
5.	VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost	VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost	Kyjov	190	↓
6.	HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	Cihelna Hevlín	Hevlín	138	↓
7.	KORDÁRNA Plus a.s.	KORDÁRNA Plus a.s.	Velká nad Veličkou	81	↑
8.	Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.	WCP závod 20 Novosedly	Novosedly	61	↓
9.	Moravskoslezské cukrovary, a.s.	Moravskoslezské cukrovary, a.s. závod Hrušovany	Hrušovany nad Jevišovkou	51	↑
10.	Vodovody a kanalizace Vyškov, a.s.	ČOV Vyškov	Vyškov	12	↓

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)h

Průmyslové provozy, které v roce 2011 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování v roce 2006. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexychlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylene, dichlordifenyltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoletoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny a xyleny.**

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Brno	453	↓
2.	JULI Motorenwerk, s.r.o.	JULI Motorenwerk	Moravany	389	↑
3.	VETROPAK MORAVIA GLASS, a.s.	VETROPACK MORAVIA GLASS akciová společnost	Kyjov	190	↑
4.	Moravskoslezské cukrovary, a.s.	závod Hrušovany	Hrušovany nad Jenišovkou	51	↑
5.	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	závod Mokrá	Mokrá	28	↓
6.	Vodovody a kanalizace Vyškov, a.s.	ČOV Vyškov	Vyškov	12	↓
7.	DIAMO, státní podnik	čistírna důlních vod Oslavany	Oslavany	7	↑
9.	Vodovody a kanalizace Vyškov, a.s.	ČOV Slavkov u Brna	Slavkov	5	

Tabulka 4 - oxid uhelnatý

Průmyslové provozy, které v roce 2011 vypustily nejvíce reprotoxického oxidu uhelnatého.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	závod Mokrá	Mokrá	2474141	↑
2.	Moravskoslezské cukrovary, a.s.	Moravskoslezské cukrovary, a.s. závod Hrušovany	Hrušovany nad Jevišovkou	1051491	↑

Tabulka 5 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2011 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Brno	2524	↑
2.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Velkokapacitní kravín	Švábenice	930	↑
3.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Farma Chvalkovice na Hané	Chvalkovice na Hané	697	-
4.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Farma Ivanovice na Hané	Ivanovice na Hané	697	-
5.	JULI Motorenwerk, s.r.o.	JULI Motorenwerk	Moravany	389	↑
6.	HELUZ s.r.o.	Cihelna Hevlín II	Hevlín	370	↑
7.	AGRONET Nesovice, družstvo	AGRONET Nesovice - Farma Letošov	Letošov	280	↑
8.	HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	Cihelna Hevlín	Hevlín	138	↓
9.	KORDÁRNA Plus a.s.	KORDÁRNA Plus a.s.	Velká nad Veličkou	81	↑
10.	Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.	WCP závod 20 Novosedly	Novosedly	61	-

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů (oxid uhličitý, oxid dusný, metan)** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2011 (www.irz.cz). Údaje jsou v tunách. Umístění na prvních místech ovlivňují jen emise oxidu uhličitého.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v t	Trend
1.	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	závod Mokrá	Mokrá	704258	↑
2.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín lokalita Hodonín	Hodonín	588009	↓
3.	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost	Spalovna směsného komunálního odpadu	Brno	232291	↑

4.	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o.	závod Mokrá	Mokrá	143650	↓
5.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno a.s., Provoz Špitálka	Brno	136755	↓
6.	Teplárny Brno, a.s.	Teplárny Brno a.s., Provoz Červený Mlýn	Brno	105186	↓
7.	EKOR, s.r.o.	Provozovna IRZ skládka odpadu	Těmice	65100	
8.	NET4GAS, s.r.o.	kompresní stanice Břeclav	Břeclav	2685	-
9.	NET4GAS, s.r.o.	Hraniční předávací stanice Lanžhot	Lanžhot	2557	-
10.	RWE Gas Storage	Podzemní zásobník plynu Dolní Dunajovice	Dolní Dunajovice	2455	↑

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselý srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2011 nejvíce **plynů způsobujících kyselý srážky (amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku)**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ČEZ, a. s.	Teplárny hodonín lokalita Hodonín	Hodonín	1674162	↓
2.	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	závod Mokrá	Mokrá	927676	↓
3.	VETROPACK MORAVIA GLASS, akciová společnost	VETROPACK MORAVIA GLASS akciová společnost	Kyjov	508956	↓
4.	Moravskoslezské cukrovary, a.s.	závod Hrušovany	Hrušovany nad Jevišovkou	313517	↑
5.	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost	Spalovna směsného komunálního odpadu	Brno	241294	↑
6.	CARMEUSE CZECH REPUBLIC s.r.o.	závod Mokrá	Mokrá	208912	↑
7.	AGROPODNIK Hodonín a.s.	Chov prasat Milotice	Milotice	150580	↓
8.	NET4GAS, s.r.o.	kompresní stanice Břeclav	Břeclav	136724	-
9.	Teplárny Brno, a.s.	Provoz Špitálka	Brno	119348	↓
10.	Zemědělské družstvo Petřín	Drůbežárna farma Křeslák	Stálky	67400	↑

Tabulka 8 – látky poškozující ozónovou vrstvu

V roce 2011 v jihomoravském kraji žádný z průmyslových podniků neohlašoval do IRZ emise látek poškozujících ozónovou vrstvu.

Tabulka 9 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Následující průmyslové provozy vypustily v roce 2011 do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahlašují emise do vody.

(1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arzen a sloučeniny, atrazin, bromované difenylétery (PBDE), DDT, diuron, endosulfan, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen, chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, chlorfenvinfos, chlorpyrifos, chrom a sloučeniny, isodrin, isoproturon, kadmium a sloučeniny, kyanidy, lindan (γ-HCH), měď a sloučeniny, mirex, naftalen, nikl a sloučeniny, nonylfenol a nonylfenoethoxyláty, olovo a sloučeniny, pentachlorbenzen (PeCB), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), rtuť a sloučeniny, simazin, sloučeniny organocínu, toxafen, tributylcín a sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny, trifluralin a zinek a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Brno	7579	↓
2.	Vodovody a kanalizace Vyškov, a.s.	ČOV Vyškov	Vyškov	587	↑
3.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ	ČOV Znojmo	Znojmo	468	↑

	SPOLEČNOST, a.s.				
4.	Vodovody a kanalizace Vyškov,a.s.	ČOV Slavkov u Brna	Slavkov u Brna	199	↓
5.	DIAMO, státní podnik	čistírna důlních vod Oslavany	Oslavany	135	↑
6.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Moravské Budějovice	Mor. Budějovice	88	↑
7.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	Čistírna odpadních vod Ivančice	Ivančice	51	-
8.	Vodovody a kanalizace Vyškov,a.s.	ČOV Ivanovice	Ivanovice	51	↑
9.	Vodovody a kanalizace Vyškov,a.s	ČOV Rousínov	Rousínov	34	↑
10.	Vodovody a kanalizace Vyškov,a.s	ČOV Bučovice	Bučovice	20	

Tabulka 10 – perzistentní organické látky (POPs)

Následující průmyslové provozy v roce 2011 vypustily anebo předaly jinam nejvíce **POPs**, uvedených na **seznamech Stockholmské úmluvy a POPs protokolu ke Konvenci o dálkovém přenosu škodlivin v ovzduší**. Jedná se o **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)**, **aldrin**, **bromované difenylétery (PBDE)**, **DDT**, **dieldrin**, **endosulfan**, **endrin**, **heptachlor**, **hexachlorbenzen (HCB)**, **hexachlorbutadien (HCBd)**, **chlordan**, **chlordecon**, **lindan**, **mirex**, **organické sloučeniny cínu**, **pentachlorbenzen (PeCB)**, **polyaromatetické uhlovodíky (PAU)**, **polychlorované bifenyly (PCB)** a **toxaxen** s výjimkou množství PCB a polybromovaných difenyléterů (PBDE) v odpadech, jež podle našeho odhadu nemusely vzniknout jako vedlejší produkt výroby v provozech. Pro dioxiny byla ještě sestavena zvláštní tabulka.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	JULI Motorenwerk, s.r.o.	JULI Motorenwerk	Moravany	389	↓
2.	Slévárna Kuřim,a.s.	Slévárna Kuřim,a.s.		52	-

Tabulka 11 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2011 vypustily v emisích **do ovzduší, vody a půdy** nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	závod Mokrá	Mokrá	28	↓

Tabulka 12 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2011 vypustily anebo **v odpadech** předaly nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost	Spalovna směsného komunálního odpadu	Brno	133	↑
2.	BAMBAS Elektroodpady s.r.o.	BAMBAS Elektroodpady s.r.o.	Skalice nad Svitavou	73	-
2.	Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	závod Mokrá	Mokrá	28	↑
3.	Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	Modřice	18	↓
4.	Jihomoravská armaturka spol. s r.o.	Jihomoravská armaturka spol.s r.o.	Hodonín	1	↑

Tabulka 13 – styren

Pořadí provozoven podle množství **styrenu** v celkových únicích **do ovzduší**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	GDP KORAL, s.r.o.	Laminátovna	Říšnov	2195	↑
2.	BACHL, spol. s r.o.	BACHL, spol. s r.o.	Modřice	1950	-
3.	ELEKTROKOV,a.s.ZNOJMO	ELEKTROKOV,a.s.ZNOJMO	Znojmo	1916	↓
4.	RIHO CZ, a.s.	RIHO CZ, a.s.	Suchý	1814	↓
5.	MEGAPLAST s.r.o.	Megaplast s.r.o.	Bulhary	1750	↓
6.	PLASTSERVIS-L, s.r.o.	prov. Vratislávka	Vratislávka	726	↓
7.	Draft Inc. s.r.o.	provozovna Židlochovice	Židlochovice	497	-
8.	BAUMÜLLER BRNO, s.r.o.	Baumüller Brno, s.r.o.	Skalice nad Svitavou	474	↓
9.	Sebimoto s.r.o.	Sebimoto	Svitávka	424	↑
10.	HELUZ s.r.o.	Cihelna Hevlín II	Hevlín	365	↑

Tabulka 14 - formaldehyd

Tyto průmyslové provozy v roce 2011 vypustily **do ovzduší** nejvíce **formaldehydu**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Velkokapacitní kravín		930	↑
2.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Farma Chvalkovice na Hané		697	-
3.	ZOD Haná, družstvo se sídlem ve Švábenicích	Farma Ivanovice na Hané		697	-
4.	HELUZ s.r.o.	Cihelna Hevlín II		370	↑
5.	AGRINET Nesovice, družstvo	Farma Letošov		280	↑
6.	HELUZ cihlářský průmysl v.o.s.	Cihelna Hevlín		138	↓
7.	KORDÁRNA Plus a.s.	KORDÁRNA Plus a.s.		81	↑
8.	Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.	WCP závod 20 Novosedly	Novosedly	61	-
9.	SAPELI, a.s.	SAPELI, a.s.		60	=

Tabulka 15 – polyaromatické uhlovodíky (PAU)

Následující průmyslové provozy v roce 2011 vypustily **do ovzduší** nejvíce **polyaromatických uhlovodíků (PAU)**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	JULI Motorenwerk, s.r.o.	JULI Motorenwerk	Hodonín	389	↑

Tabulka 16 – dioxiny

Tyto průmyslové provozy v roce 2011 vypustily do ovzduší nebo předali v odpadech nejvíce dioxinů:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v gramech TEQ	Trend
1.	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost	Spalovna smíšeného komunálního odpadu	Brno	3,24	↑

Tabulka 17 – emise prachu (PM₁₀)

Tyto průmyslové provozy v roce 2010 vypustily do ovzduší nejvíce prachových částic:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ČEZ, a. s.	Teplárny Hodonín	Hodonín	58176	↓